

Analysavdelningen
Ingela Lindqvist
ingela.lindqvist@energimyndigheten.se

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Yttrande angående betänkandet kompletteringar till den nya säkerhetsskyddslagen (SOU 2018:82)

Sammanfattning

- Energimyndigheten tillstyrker i huvudsak förslaget.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten välkomnar i huvudsak utredningens förslag. Den nya säkerhetsskyddslagen i kombination med de förslag utredning presenterar innebär en tydlig och utifrån Energimyndighetens bedömning motiverad ambitionshöjning. Vikten av en trygg energiförsörjning gör sig gällande även för andra energislag än el.

Energimyndigheten är en expertmyndighet på energiområdet. Myndigheten bedömer att överflyttningen av tillsynsansvar från Länsstyrelserna till Energimyndigheten kommer att förbättra möjligheterna till kontroll av lagstiftningens efterlevnad. Som expertmyndighet besitter Energimyndigheten även kunskap om de olika energislagens kopplingar till varandra och betydelse ur ett samhällsperspektiv. Myndigheten bedömer att detta kommer att medföra tydligt positiva effekter för det förebyggande arbetet som t.ex. utförs genom vägledning.

Specifika synpunkter

Förslagen rörande överlåtelse

Vilken myndighet bör fatta beslut om överlåtelser?

Energimyndigheten förespråkar att ärendet bereds av tillsynsmyndigheten men att det slutgiltiga beslutet bör fattas av Säkerhetspolisen eller Försvarmakten.

De sektorsspecifika kunskaper tillsynsmyndigheterna har kommer att vara av stor vikt vid beredningen av dessa ärenden. Det är tillsynsmyndigheten som har bäst förutsättningar att beakta de branschspecifika förhållandena och därmed kan

bedöma hur stor betydelse som frågor kopplat till ägande har för den aktuella verksamheten.

Energimyndigheten är dock en myndighet som har ett omfattande uppdrag att främja omställningen till ett hållbart energisystem. Detta sker bl.a. genom affärsutveckling och stöd till kommersialisering av energiteknik, något som ofta riktas även till utländska marknader och aktörer.

Bedömningen av överlåtelser kommer sannolikt ha en stark säkerhetspolitisk koppling och handläggningen kommer till mycket stor del att baseras på exempelvis underrättelseinformation som tillsynsmyndigheter inte ansvarar för att ta fram.

Regleringen utgör dessutom ett kraftigt ingrepp i äganderätten. Energimyndigheten delar även utredningens bedömning att det kommer att röra sig om ett förhållandevis begränsat antal ärenden. Mot bakgrund av ovanstående anser Energimyndigheten att tillsynsmyndigheten bör bereda ärenden som rör överlåtelser men att det slutgiltiga beslutet bör fattas av Säkerhetspolisen eller Försvarsmakten.

Faktorer som påverkar lämplighetsbedömningen vid överlåtelse

Energimyndigheten ser positivt på möjligheten att lämplighetspröva överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet. Myndigheten delar vidare utredningens bedömning att det vare sig är möjligt eller lämpligt att på ett uttömmande sätt specificera vilka faktorer som ska ligga till grund för lämplighetsbedömningen.

En inte otänkbar situation kan dock vara att verksamheten antingen är olämplig att bedriva i enskild regi eller bedrivs av en ägare som av olika skäl eventuellt skulle bedömas som olämplig. Frågan blir då hur en överlåtelse till en ny ägare som inte heller bedöms lämplig ska hanteras. Mot bakgrund av det omfattande ingrepp i äganderätten ett förbud mot överlåtelse innebär anser Energimyndigheten att det är något som bör adresseras i förarbetena.

Anmälningsplikt

Energimyndigheten välkomnar förslaget att införa anmälningsplikt för de verksamheter som bedriver säkerhetskänslig verksamhet. Myndigheten delar utredningens bedömning att det kan medföra att säkerhetsarbetet får en mer framskjuten roll i verksamhetsutövarens egen organisation samt underlätta tillsynen.

Energimyndigheten vill dock uppmärksamma situationen där en tillsynsmyndighet bedömer att en verksamhetsutövare eventuellt bedriver säkerhetskänslig verksamhet men ändå inte inkommer med någon anmälan. När myndigheten bedömer att det är säkerhetskänslig verksamhet finns möjligheten att utfärda sanktionsavgift.

Det är dock svårt att se något tydligt mandat för tillsynsmyndigheten att begära in underlag från verksamhetsutövare för att kunna bedöma om verksamhetsutövaren verkligen har försummat sin anmälningssplikt. Samma problematik finns vid tillämpningen av lag (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.

Mot bakgrund av detta anser Energimyndigheten att man bör överväga att ge tillsynsmyndigheten mandat att begära in underlag i de fall där det finns skäl att anta att den verksamhet som bedrivs omfattas av Säkerhetsskyddslagens krav på anmälan.

Förhållande till lag om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster

Energimyndigheten välkomnar ambitionen att effektivisera både för myndigheter och verksamhetsutövare genom att låta lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster vara subsidiär till Säkerhetsskyddslagen.

Myndigheten vill dock uppmärksamma att de krav som följer av nya Säkerhetsskyddslagen inte fullt ut motsvarar de krav som ställs i lag om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (NIS-lagen). Ett exempel på detta är reglerna kring incidentrapportering. Det finns situationer där incidenter kan innebära betydande inverkan på kontinuiteten i en samhällsviktig tjänst och omfattas av krav på incidentrapportering enligt NIS-lagen men som inte fångas upp av Säkerhetsskyddslagens motsvarande krav.

Detta eventuella glapp är något som bör hanteras i den fortsatta beredningen eftersom det annars riskerar att skapa otydlighet både för tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare.

Resurser

Som ovan nämnts välkomnar Energimyndigheten en roll som tillsynsmyndighet enligt Säkerhetsskyddslagen. Myndigheten ser det som en mycket viktig uppgift som myndigheten med stöd av sin expertroll är väl lämpad för. Precis som utredningen anför behöver dock nyttillkommande tillsynsmyndigheter höja sin kompetens inom säkerhetsskyddsområdet. Energimyndigheten bedömer även att verksamheten kommer att medföra en förhållandevis stor mängd ärendehantering.

I enlighet med myndighetens budgetunderlag gör vi bedömningen att den för myndigheten nya verksamheten, konservativt räknat, kommer att innebära i storleksordningen nio nya årsarbetskrafter.

Energimyndigheten vill även betona vikten av att de resurser som krävs kommer på plats åtminstone ett år innan lagstiftningen träder ikraft. Från det att lagstiftningen träder ikraft gäller den skarpt och det är mycket arbete som måste vidtas innan dess. De utökade kraven på säkerhetsskyddsavtal är ett tydligt exempel. Här måste tillsynsmyndigheterna ha genomfört utbildningsinsatser,

utarbetat föreskrifter och ha bemanning att kunna hantera samråd i god tid innan lagstiftningen träder ikraft. Långa handläggningstider kan i förlängningen annars medföra negativa konsekvenser för Sveriges konkurrenskraft.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Robert Andréén. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Roger Eklund, Gustav Ebenå, Rémy Kolessar och Caroline Asserup samt stf avdelningscheferna Anna Johansson-Norlén och Mikael Fjällström, direktören för strategiska frågor Mattias Eriksson, enhetschefen Mikael Toll samt handläggaren Kristina Norberg. Föredragande har varit handläggaren Ingela Lindqvist.

Robert Andréén

Ingela Lindqvist